

5. Поляки витратили на допомогу біженцям з України близько 2 мільярдів доларів. *Економічна правда*. 27.07.2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/07/27/689681/>
6. Бака В. Сагринь. Злочин без терміну давнини. *Історична правда*. 12.03.2019. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2019/03/12/153807/>
7. Переклад книги В'ятровича про польсько-українську війну видали в Канаді. *Історична правда*. 12.03.2021. URL: <https://www.istpravda.com.ua/short/2021/03/12/159132/>
8. Депутат Сейму Мирон Сич: «Зараз не 1943-ій, ми заслужили на примирення» *Історична правда*. 16.05.2013. URL: https://www.istpravda.com.ua/articles/2013/05/16/124176/view_print/
9. Просимо пробачення і самі пробачаємо, цій формулі немає іншої здорової альтернативи – голова УІНП Антон Дробович. *Український інститут національної пам'яті*. 09.07.2021. URL: <https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/prosymo-probachennya-i-sami-probachayemo-ci-y-formuli-nemaye-inshoyi-zdorovoyi-alternatyvy-golova-uinp-anton-drobovych>

Сорокін Андрій

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ЖУРНАЛ РЕЄСТРАЦІЇ РОЗПОРЯДЖЕНЬ ТА НАКАЗІВ ГОЛОВИ КИЇВМІСЬКРАДИ ЯК ДЖЕРЕЛО З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ КОНТАКТІВ 1990–1991 РР.

Ключові слова: *Київ, Варшава, столиця, зв'язки, контакти.*

Keywords: *Kyiv, Warsaw, capital, links, contacts.*

В умовах активного розвитку сучасних українсько-польських відносин актуальності набуває дослідження процесу їх становлення впродовж 1990–1991 рр., зокрема на рівні контактів владних та самоврядних столичних міських органів [1, 12–13].

Названі контакти дотично відображено в українській та польській історіографії. Зокрема, І. Бабій та І. Богінська окреслили тенденції співпраці між містами України та Польщі, зокрема активізацію зв'язків на поч. 1990-х рр. [1, 13]. У дослідженнях О. Богородецької також зазначено вказану тенденцію та згадано укладення міжміських угод Києва з Краковом та Варшавою протягом 1993–1994 рр. [2, 74; 9, 168]. Український контекст міжміських зв'язків Варшави як столиці Польщі розкрито у статті С. Фалінського [10], зокрема також згадано про укладення договору між містами Варшавою та Києвом у 1994 р. [10, 149, 152], доповненим аналогічною угодою між Мокотувом як районом Варшави та Печерським районом м. Києва [10, 155]. Передумови формування зв'язків Києва як столичного міста із містами Польщі було досліджено у роботах О. Кийкова [5] та І. Мятяш [6, 91, 93]. До того ж О. Дронова та Є. Макарчук із підкресленням означених передумов описали становлення сучасних зовнішніх контактів Києва як столиці України із Краковом та Варшавою [4, 51].

Попри значущість перерахованих праць їм властива незначна увага саме до періоду 1990–1991 рр. Для заповнення названої прогалини слід звернутися до малодосліджених джерел, якими в умовах збереження наголосу на документах із центральних та галузевих державних архівів України [6, 89–91] є документи Київміськради у складі фонду 1697 Державного архіву м. Києва [8, 133], зокрема журнал реєстрації розпоряджень та наказів голови Київміськради [8, 135].

Мета доповіді – розкрити значення відомостей зазначеного документа для дослідження українсько-польських контактів впродовж 1990–1991 рр.

Частина журналу реєстрації розпоряджень та наказів голови Київміськради за наведені роки [3, арк. 1зв.–27] відзначається наявністю переважно прізвищ та імен осіб за назвами розпоряджень [8, 135] без розкриття змісту останніх [3, арк. 1зв.–27], що ускладнює відповідну дослідницьку роботу.

Утім записи в журналі за 1990–1991 рр. [3, арк. 1зв.–27] містять фрагментарну інформацію стосовно українсько-польських контактів, що виявилось у згадках про датовані серединою серпня 1990 р. три розпорядження [3, арк. 9–9зв.]. У першому випадку згадано розпорядження № 36с від 15 серпня 1990 р. «Про відрядження Мосіюка О. М. до м. Варшави» [3, арк. 9], що важливо з огляду на статус згаданої особи як заступника голови Київміськради [7, с. 25, 29]. Надалі ж у записах від 16 серпня 1990 р. було наведено назву розпорядження № 38с «Про відрядження до м. Варшави» [3, арк. 9] без згадки певної особи, а на звороті відповідної сторінки записано номер та назву наступного розпорядження № 39с «Про відрядження до Варшави Горбала М. А.» [3, арк. 9зв.], що важливо з огляду на вказівку на депутата Київміськради від 188 виборчого округу [7, с. 39] у тогочасному Мінському районі м. Києва [7, 38–39]. Згадки наведених назв розпоряджень важливі через відсутність у складі фонду 1697 Державного архіву м. Києва самих розпоряджень за 1990 р. [8, 135], хоч самі по собі створюють обмежені можливості для дослідників через відсутність інформації про мету відповідних відряджень. Водночас вивчені записи в будь-якому разі дають змогу стверджувати про формування підстав для взаємних контактів столиць двох країн уже з серпня 1990 р., тогочасні особливості яких потребують подальших досліджень.

Отже, досліджені записи містять хоч і обмежену, але значущу інформацію про налагодження Київміськрадою контактів із Варшавою вже у 1990 р. Надалі важливим є дослідження інших джерел з історії обопільних зв'язків.

Джерела та література

1. Бабій І. Р., Богінська І. В. Потенціал «дипломатії міста» в українсько-польських відносинах: механізми та форми реалізації. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2020. Вип. 12. Т. 2. С. 11–16. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/9167/9114>
2. Богородецька О. І. Співробітництво між містами-побратимами України і Польщі у контексті європейської інтеграції: дис. ... канд. політ. наук: 23.00.04. Луцьк, 2015. 232 с. URL: <http://specrada.chnu.edu.ua/res/specrada/3/bogorodycka.pdf>
3. Державний архів м. Києва. Ф. 1697. Оп. 1. Спр. 9. 63 арк.
4. Дронова О. Л., Макачук Є. Є. «Чи ти брат мені, Мінськ?»: зміна векторів у системі зв'язків міст-побратимів Києва. *Географічна наука та освіта: перспектива й інновації*: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ., конф., Переяслав, 19–20 жовт. 2022 р. Переяслав, 2022. С. 50–54. URL: <https://igu.org.ua/sites/default/files/igu-files/files-news/34204202244102220.pdf#page=50>
5. Кийков О. Регіональна дипломатія міста Києва (1950–1980). *Зовнішні справи*. 2013. № 9. С. 50–53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zovsp_2013_9_15
6. Матяш І. Діяльність консульських установ соціалістичних країн у Києві (кінець 1940-х–1980-ті рр.). *Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки*. 2021. № 30. URL: <https://mzu.history.org.ua/index.php/MZU/article/view/158/126>
7. Мужилко О. Влада міста Києва (1990–2011 роки). Київ: Бужани, 2011. 146 с.

8. Сорокін А. Документи фонду 1697 Державного архіву міста Києва як джерело з історії українсько-литовських зв'язків у 1990–1991 рр. *Етнічна історія народів Європи*. 2018. Вип. 56. С. 133–137. URL: <http://ethnic.history.univ.kiev.ua/data/2018/56/articles/21.pdf> (дата звернення: 20.04.2023).

9. Bogorodetska O. Peculiarities of Polish-Ukrainian partner cities' cooperation in the context of Poland's public diplomacy. *Politeja*. 2021. № 5(74). P. 163–175.

10. Faliński S. Aktywność międzynarodowa Warszawy. *Kwartalnik naukowy uczelni Vistula*. 2015. № 3(45). P. 145–160.

Хижняк Владислав

*Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад
“Міжрегіональна Академія управління персоналом”»*

УКРАЇНА ТА ПОЛЬЩА: ДОСВІДИ СУСІДСТВА

Ключові слова: відносини, партнерство, союз, розвиток.

Keywords: reletionships, partnership, union, development.

Україна та Польща з давніх часів ділили спільний кордон, проте суперечки різного характеру відбувалися повсякчас. У багатій історії обох країн місце знайшлося і збройним конфліктам. Першим із таких конфліктів стала війна, яка розгорнулася на теренах Східної Галичини відразу після розпаду Австро-Угорщини та завершення Першої світової війни.

Цілі визвольних рухів українців та поляків у Другій світовій війні були тождними (здобуття незалежності), але через територіальні непорозуміння – взаємозаперечними. Поляки боролися за відновлення своєї держави у довоєнних кордонах, українці – за «обнуління» ситуації та проведення кордону між Польщею й Україною за етнічним принципом. Жодна сторона не бажала поступатися іншій, тож неодноразові спроби порозумітись не дали результату. Олії у вогонь додавали треті сили – нацисти та «совети», які усіляко роздухували протиріччя між поляками та українцями, аби не дати їм об'єднатися у боротьбі проти спільного ворога – тоталітарних режимів. Боротьба обох народів за звільнення від окупації, здобуття незалежності та контроль над Волинню, Галичиною і Холмщиною вилилася у повномасштабну війну між польським та українським підпіллям і повстанськими загонами. Крім них, до конфлікту долучилися також нацистська окупаційна адміністрація та її силові структури, радянські партизани, дезертири й кримінальні банди, а також цивільне населення [2].

Із того часу багато чого змінилося, і після здобуття незалежності українсько-польські відносини отримали зовсім інший вектор розвитку. Із емпіричного погляду тенденція щодо співпраці в міжнародній політиці стала більш прийнятною. Попри всю повагу до елегантності реалістичних дедуктивних міркувань, заснованих на відсутності міжнародної наднаціональної сили (Power), тоді, коли конфлікт усе ще широко проявляється по всьому світу, світова політика змінилася: змінилися методи її ведення, адже стимулів до вдавання у масштабне насильство стало менше через стримуючі фактори, як-от ядерна зброя [1, 9].

Економічне співробітництво між Україною та Польщею, підґрунтя якого було закладено у період перебування двох держав у складі соціалістичного табору,